

ВІДГУК

офіційного опонента

кандидата педагогічних наук, доцента **ЧЕРНЕНКА Олександра Володимировича**

на дисертацію **ЧЖАН Бо** тему:

**«Підготовка майбутніх фахівців з технології огляду
та технічного обслуговування автомобілів
у вищих професійних коледжах Китайської Народної Республіки»,**

подану на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»
галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»

З метою здійснення експертизи дисертації Чжан Бо на тему: «Підготовка майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах Китайської Народної Республіки» було проаналізовано її зміст й основні наукові праці. Узагальнені результати викладено у таких положеннях.

Актуальність теми виконаної роботи та її зв'язок із відповідними планами галузей науки. Актуальність дисертаційного дослідження Чжан Бо пов'язана, насамперед, із сучасним світовим збільшенням обсягів використання автомобільного транспорту та стрімким розвитком машинобудівної галузі у Китайській Народній Республіці (далі КНР), що спричинило попит на фахівців з обслуговування автомобільного транспорту. Крім того, за останні десятиліття змінилися конструктивні особливості автівок, принципи їх роботи та джерела енергії. Такі тенденції стали в основі оновлення підготовки професійних кадрів з автомобільного транспорту різних ланок, зокрема й для обслуговування автомобілів, відповідно до сучасних державних потреб, що спрямоване на осучаснення змістово-методичного забезпечення та організації освітнього процесу та зорієнтоване на економічне зростання галузі. Отже, дисертаційне дослідження Чжан Бо є актуальним, доцільним та своєчасним.

Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України за темою «Теоретико-методичні основи навчально-виховної роботи у природоохоронних та аграрних вищих навчальних закладах» (номер державної реєстрації 0115U003561).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Представлені в роботі наукові положення та висновки, викладені автором, свідчать про цілісність та завершеність проведеного дослідження, наукову обґрунтованість і достовірність результатів, а також мають теоретичне і практичне значення для професійної підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів.

Дисертант на високому науковому рівні обґрунтував вибір теми, її актуальність, чітко та коректно визначив мету, завдання, методи дослідження, розробив логічний і послідовний план роботи, що стало підґрунтям для чіткої побудови структури дисертації та розробленню алгоритму вирішення завдання дослідження, їх інтерпретації.

Для досягнення поставленої мети та вирішення завдань дослідження використано комплекс методів: аналіз та синтез нормативно-правових, педагогічних, психологічних, соціологічних та соціально-економічних джерел з метою обґрунтування актуальності проблеми дослідження та визначення сутності основних понять дослідження у межах вивчення проблеми підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР; логіко-семантичний аналіз та конкретизація для уточнення поняттєво-категорійного апарату дослідження підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР; компаративний аналіз, контент-аналіз, порівняння, систематизація та узагальнення вивченого досвіду з метою визначення тенденцій професійної підготовки, педагогічних підходів, особливостей структури, змісту та методики

професійної підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР, критеріїв, показників порівняння, встановлення спільних й відмінних елементів професійної підготовки в КНР та в Україні; опитування та методи математичної статистики для визначення підтвердження стану матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу у професійній підготовці вказаних фахівців у двох країнах; моделювання для розроблення моделі реалізації шляхів імплементації прогресивного досвіду професійної підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР в освітню практику України.

Найсуттєвішими науковими результатами, що містяться в дисертації є: теоретичне обґрунтування провідних особливостей професійної підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР, особливостей змісту професійної підготовки фахівців зі спеціальності 500211 «Технологія огляду та технічного обслуговування автомобілів» та організаційних особливостей професійної їх підготовки у вищих професійних коледжах КНР; визначення сучасних тенденцій підготовки фахових молодших бакалаврів зі спеціальності «Автомобільний транспорт» в Україні; встановлення спільних й відмінних елементів професійної підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР та фахових молодших бакалаврів з автомобільного транспорту в Україні; розроблення моделі реалізації шляхів імплементації прогресивного досвіду професійної підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР в освітню практику України.

Нові факти, одержані дисертантом. Важливість дисертаційного дослідження полягає в запропонованих рішеннях у процесі вирішення проблеми. Автором безпосередньо уперше: виявлено та обґрунтовано провідні особливості професійної підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР, особливості змісту професійної підготовки фахівців зі спеціальності 500211 «Технологія огляду та технічного обслуговування автомобілів» та організаційні особливості професійної їх підготовки у вищих професійних коледжах КНР; визначено сучасні тенденції підготовки фахових молодших бакалаврів зі спеціальності «Автомобільний транспорт» в Україні; встановлено спільні й відмінні елементи професійної підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР та фахових молодших бакалаврів з автомобільного транспорту в Україні; розроблено модель реалізації шляхів імплементації прогресивного досвіду професійної підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР в освітню практику України; схарактеризовано структуру, зміст та організацію професійної підготовки фахівців зі спеціальності 500211 «Технологія огляду та технічного обслуговування автомобілів» у вищих професійних коледжах КНР; уточнено зміст поняття «професійна підготовка фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР»; сформульовано шляхи імплементації прогресивних елементів професійної підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів в освітню практику України.

Значення для науки і практики одержаних автором результатів полягає в: обґрунтуванні теоретичних положень з професійної підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР, а також у практичному розробленні шляхів імплементації прогресивних елементів професійної підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР в освітню практику України; розробленні і упровадженні в освітню практику закладів фахової передвищої освіти України рекомендацій щодо використання позитивного досвіду підготовки фахівців зі спеціальності

500211 «Технологія огляду та технічного обслуговування автомобілів» у вищих професійних коледжах КНР, навчально-методичного посібника «Досвід КНР у професійній підготовці фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах» для викладачів закладів фахової передвищої освіти.

Результати дисертаційного дослідження впроваджено в освітній процес Піндіншаньського політехнічного коледжу Китайської Народної Республіки та Відокремлений структурний підрозділ «Немішаївський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Рекомендації щодо використання результатів і висновків дисертації. Основні результати можуть бути використані для модернізації професійної підготовки фахових молодших бакалаврів зі спеціальності J8 «Автомобільний транспорт» в Україні під час розроблення нормативно-правових документів та методичного забезпечення, в теоретичних і експериментальних дослідженнях з теорії і методик фахової передвищої освіти, у практичній діяльності закладів системи післядипломної освіти та освітній діяльності викладачів спеціальності «Автомобільний транспорт».

Оцінка структури та змісту дисертації. Текст дисертаційного дослідження зв'язний, цілісний, завершений, чітко структурований. Кожен наступний розділ чи підрозділ органічно пов'язаний з попереднім і доповнює його, що сприяє розкриттю теми дослідження, виконанню поставлених завдань, які є досить коректними та відповідають поставленій меті дослідження. Дисертація складається з анотації, переліку умовних скорочень, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації становить 299 сторінок та містить 31 таблицю і 4 рисунки.

Дисертаційне дослідження присвячено вивченню проблеми підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР.

Мета дослідження полягає у встановленні організаційних і дидактичних особливостей професійної підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР та визначенні шляхів імплементації прогресивних елементів професійної підготовки в освітню практику України.

На основі аналізу психолого-педагогічної теорії і педагогічної практики здобувачем визначено ступінь розробленості проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР. Охарактеризовано систему освіти традиції в організації підготовки професійних кадрів та фахівців у системі професійно-технічної та вищої освіти, проаналізовано завдання професійної підготовки фахівців за спеціальністю 500211 «Технологія огляду та технічного обслуговування автомобілів». Уточнено зміст поняття «професійна підготовка фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР», що описує його основні структурні складники та процеси. Визначено етапи розвитку підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у КНР та перспективні напрями розвитку такої підготовки, які чітко формують прогнози для подальшої освітньої роботи та подальші професійні можливості.

Дисертантом визначено та охарактеризовано особливості структури, змісту та методики професійної-підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР, виокремлено критерії порівняння професійної підготовки двох країн, на основі яких встановлено спільні й відмінні елементи професійної підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР та в Україні.

На основі аналізу, синтезу та узагальнення автором визначено шляхи імплементації прогресивних елементів професійної підготовки майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах КНР в освітню

практику України для реалізації їх на чотирьох рівнях: загальнодержавному, закладів фахової передвищої освіти, галузі автомобільного транспорту та особистісному та запропоновано стратегію відповідної системної поетапної роботи. Розроблено модель реалізації шляхів імплементації прогресивних елементів освітньої практики КНР у професійну підготовку фахових молодших бакалаврів зі спеціальності J8 «Автомобільний транспорт» в Україні.

Загальні висновки структуровані, повністю відповідають сформульованим завданням та змісту самої роботи та впливають з її основних положень, чим доводиться, що мета роботи повністю досягнута і всі поставлені завдання виконано.

Особистий внесок здобувача є чітко прописаним.

Отже, після проведення детального аналізу можемо констатувати, що дисертація Чжан Бо на тему: «Підготовка майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах Китайської Народної Республіки» за своїм змістом, стилем викладу і розкриттям основних положень, висновками та результатами опрацювання здобутих даних є завершеним самостійним дисертаційним дослідженням.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Чжан Бо, вважаємо за доцільне висловити окремі зауваження та побажання:

1. У п. 2.2 та 2.3 роботи дисертантом достатньо ґрунтовно проаналізовано змістові та організаційні особливості професійної підготовки фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів» КНР. На нашу думку, варто було б у тексті п. 3.3 зацентрувати увагу на тих освітніх компонентах, які здобувач радить увести до навчальних планів підготовки фахових молодших бакалаврів в Україні.

2. У тексті дисертаційного дослідження мають місце текст із визначенням ключових понять теми, що розкривається. На нашу думку, робота набула б більшої досконалості, якби автор більше приділив би уваги означенню понятійного апарату досліджуваної теми.

3. У п. 2.2 дисертації на с. 119–121 автор характеризує ключові відмінності у професійних завданнях фахівців зі спеціальності 500211 «Технологія огляду та технічного обслуговування автомобілів» КНР, а на с. 170–180 (п. 3.1) описує посади зі спеціальності J8 «Автомобільний транспорт» в Україні. На нашу думку, у п. 3.3 слід було більш детальніше представити аналіз професійних завдань таких посад двох країн.

4. На с. 255–261 подано загальні висновки дисертації, що складають 7 сторінок тексту. На нашу думку, їх слід більш узагальнити та скоротити для кращого представлення результатів, що були отримані у дослідженні.

5. На нашу думку, робота ще більш виграла б, якщо б у ній було ширше представлено характеристику процесів контролю за результатами освітньої діяльності у підготовці фахівців досліджуваної спеціальності КНР.

Висловлені зауваження мають суто рекомендаційний характер, ніяк не знижують наукової цінності роботи й є приводом для наукової дискусії. У цілому рецензована робота вирізняється оригінальністю, глибиною теоретичного аналізу і новизною методичних пропозицій.

Констатуємо і той факт, що загальний обсяг основного тексту дисертації відповідає вимогам до написання наукових досліджень, які подаються на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Повнота висвітлення результатів дослідження в опублікованих працях. Отримані результати дослідження було оприлюднено в 11 наукових працях, з яких 4 статті у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових виданнях України, стаття у науковому виданні іншої держави, 6 тез наукових доповідей. Зміст, обсяг та кількість друкованих праць відповідають вимогам МОН України щодо публікацій основного змісту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії і надають автору право публічного захисту дисертації.

Висновок. Даючи позитивну оцінку дослідженню стверджуємо, що дисертація на тему: «Підготовка майбутніх фахівців з технології огляду та технічного обслуговування автомобілів у вищих професійних коледжах Китайської Народної Республіки» є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, що має вагомe теоретичне й прикладне значення для розвитку педагогічної науки, заслуговує позитивної оцінки, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року (зі змінами), а її автор Чжан Бо заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Офіційний опонент доцент кафедри освітніх наук Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, кандидат педагогічних наук, доцент Олександр ЧЕРНЕНКО